

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет природничих наук
Кафедра лісового і аграрного менеджменту**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОК4 РЕГІОНАЛЬНЕ ЛІСІВНИЦТВО»

Освітній рівень магістр

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність 205 Лісове господарство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «29» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Регіональне лісівництво
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	I курс/1-2 семестри
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

"Регіональне лісівництво" як навчально-наукова дисципліна вивчається у вищих навчальних закладах на освітньому рівні "магістр" для формування у студентів: 1) теоретичних знань щодо біології, екології, лісівничих особливостей і поліфункціональної ролі лісів залежно від зонально-поясної мінливості лісорослинних умов рівнинних і гірських територій; 2) практичних навиків щодо застосування в них екологічно виважених способів і режимів ведення господарства, зокрема проведення рубань, лісовідновлення і лісорозведення та посилення багатогранних корисних функцій. Її вивчення ґрунтується на знаннях з ботаніки, дендрології, метеорології, ґрунтознавства, лісознавства, лісівництва, лісових культур, агролісомеліорації та інших навчальних дисциплін, отриманих при освоєнні програм освітнього рівня "бакалавр". Програма "Регіонального лісівництва" передбачає застосування отримання знань у різноманітних лісотипологічних умовах України.

Мета курсу - вивчення регіональних особливостей ведення лісового господарства в рівнинних і гірських лісах України, виходячи із природно-територіальної специфіки лісорослинних умов, та впливу на формування лісостанів біолого-кліматичних і антропогенних чинників.

Компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та прикладного характеру у сфері лісового господарства для різноманітних рівнинних і гірських територій.

ЗК1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з урахуванням лісорослинного біорізноманіття та породного складу і продуктивності лісів.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК4. Здатність генерувати нові ідеї.

СК2. Здатність забезпечувати стале ведення регіонального лісового господарства.

СК3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства.

Програмні результати навчання.

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства.

РН3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства для конкретних регіональних природних умов.

РН6. Оцінювати стан лісових фітоценозів і ресурсів для конкретних лісорослинних умовах та прогнозувати можливості їх використання.

РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів, ризиків, економічних і екологічних аспектів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Вступ до курсу та лісорослинні умови України.	Наукове і прикладне значення "Регіонального лісівництва". Мінливість лісорослинних умов України - рельєфу, клімату, ґрунтів і рослинності. Особливості географічної зональності рівнин і висотної поясності гірських територій.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
2.	Тема 2. Типи лісу та лісовий фонд України.	Особливості широтної зональності і висотної поясності лісів. Лісовий фонд держави та його територіальна мінливість залежно від лісорослинних умов.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
3.	Тема 3-4. Лісогосподарське районування України.	Основні напрямки та екологічні принципи природокористування. Мета і завдання комплексного лісогосподарського районування; таксономічні одиниці; основні характеристики лісогосподарських областей та округів.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
4.	Тема 5-6. Ліси	Лісотипологічні особливості лісів,	Опрацювання

	Полісся і особливості ведення у них господарства.	проблеми та системи господарювання в лісах Полісся. Рубки, пов'язані із веденням лісового господарства, особливості рубань в сосняках і дубових насадженнях. Головні рубки лісу. Особливості рубок у заплавлених лісах.	лекційного матеріалу. Тести, питання.
5.	Тема 7-8. Ліси Лісостепу і особливості ведення у них господарства.	Лісотипологічні особливості лісів. Лісовий фонд, основні завдання та системи ведення господарства. Специфіка головних рубань лісу. Особливості доглядових, реконструктивних та санітарних рубань.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
6.	Тема 9-10. Ліси Степу і ведення в них господарства.	Лісорослинні умови та ліси: а) Північного (Байрачного) Степу; б) Південного Степу; типи, породи, округи; заплавлених ліси. Доглядові рубання; особливості реконструкції і виправлення малоцінних насаджень; лісовідновні рубання.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
7.	Тема 11. Гірські ліси Криму і ведення в них господарства.	Гірські ліси та їх типологія і висотна поясна система. Основні напрямки і системи лісового господарства, особливості його ведення. Доглядові, реконструктивні та санітарні рубання.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
8.	Тема 12-13. Ліси Українських Карпат і особливості ведення в них господарства.	Ліси і типи лісу за лісогосподарськими округами. Проблеми та регіональні системи ведення лісового господарства. Доглядові, реконструктивні, санітарні та головні рубання лісу. Особливості ведення господарства у різних категоріях лісу.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
9.	Тема 14. Аеротехногенне і радіоактивне забруднення лісів і ведення в них	Вплив забруднення на лісові насадження; шкали категорій стану дерев. Діагностика радіаційного стану лісів і їх зонування. Особливості ведення господарства у	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.

	господарства.	забруднених лісах.	
10.	Тема 15. Специфіка ведення господарства у лісах природозаповідного фонду України.	Класифікація територій і об'єктів ПЗФ та їх режим. Специфіка ведення господарства в заповідних лісах. Можливості розширення ПЗФ.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	40
Самостійна робота	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу 1-ший семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		-
Практичні з-тя				8			8			8			8			8		40
Самостійна р-та																10		10
Залік																	50	50
Всього за тиж-нь				8			8			8			9			18	50	100

2-гий семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		-
Практичні з-тя				8			8			8			8			8		40
Самостійна р-																10		10

та																	
Екзамен																50	50
Всього за тиж-нь			8			8			8			9			18	50	100

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література: Базова	
1. Генсірук С.А. Ліси України.- :Львів:Світ, 202. - 496 с. 2. Герушинський З.Ю. Типоля лісів Українських Карпат. - Львів: Піраміда, 1996. - 208 с. 3. Збірник законодавчих актів з охорони, захисту та відтворення лісів України. - Чернівці: Зелена Буковина, 2011. 256 с. 4. Калетник М.М. і ін. Основи лісової радіоекології. - К.: Ярмарок, 1999. - 254 с. 5. Мазепа В.Г., Новак А.А. Регіональне лісівництво: підруч. -Львів: Сполом,	

2023. - 182 с.

6. Остапенко Б.Ф., Ткач В.П. Лісова типологія: навч. посіб. - Харків: ХДАУ, 2002. - 204 с.

7. Пастернак П.С. і ін. Хвойні ліси України. К.: Урожай, 1976. - 112с.

8. Плугатар Ю.В. Из лісів Криму. - Харків: Нове слово, 2008. - 462 с.

9. Погребняк П.С. Общее лесоводство. - М.: Колос, 1968. - 440 с.

10. Свиреденко В.Є. і ін. Лісівництво: підруч. - К.: Арістей, 2004. - 544 с.

11. Швиденко А.Й., Остапенко Б.Ф. Лісознавство: підруч. - Чернівці: Зелена Буковина, 2001. - 352 с.

Допоміжна

1. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.С. Лісовідновлення та лісорозведення в Україні. - Харків: Прапор, 2006. - 384 с.

2. Генсірук С.А. Регіональне природокористування: навч. посіб. - Львів: Світ, 1992. - 336 с.

3. Гаврусевич А.М. і ін. Діброви Українських Карпат і суміжних територій, їх стан та особливості відновлення. - Тернопіль: Підруч. і посіб., 2010. - 160 с.

4. Миклуш С.І. і ін. Основи лісогосподарювання: навч. посібн. - Львів: ГВС, 2022. - 830 с.

5. Наукові основи ведення багатофункціонального лісового господарства у карпатському регіоні (зб. реком. УкрНДІгірліс). - Івано-Франківськ: Екор, 2001. - 246 с.

6. Олійник В.С., Вітер Р.М. Лісознавство: курс лек. - Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. - 264 с.

7. Пилипенко О.І. і ін. Системи захисту ґрунту від ерозії. - К.: Златояр, 2004. - 436 с.

8. Ткач В.П. Заплавні ліси України. - Харків: Право, 1999. - 386 с.

9. Юхновський В.Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України. - К.: інст. аграрної економіки, 2003. - 273 с.

7. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька 201, каб. 206 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kl.pnu.edu.ua E-mail: klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Олійник Василь Степанович
Контактна інформація викладача	vasyl.oliinyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн режимі за погодженням із деканом факультету)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин,

	оцінюються на нижчу оцінку відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Додаткові бали	Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

Викладач, професор _____ В.С. Олійник